ลิขิต ดลชัย

เหนือฟ้ามีฟ้า เหนือโลตัสมี Quattro Pro 3.0

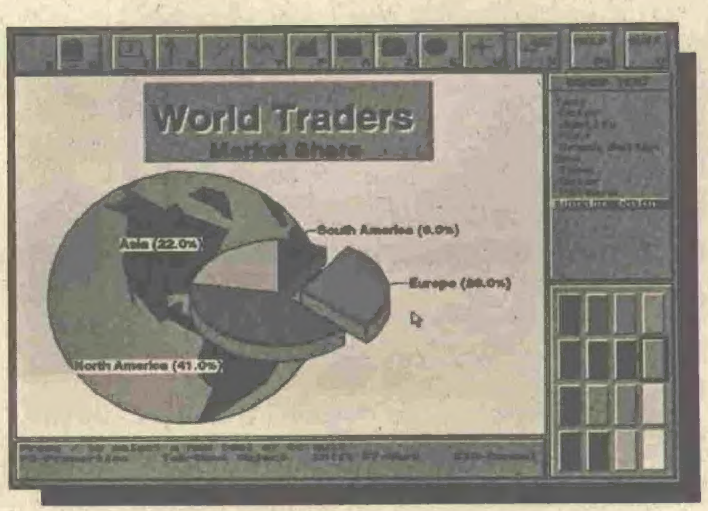

พบกับคู่ปรับตัวฉกาจที่บาดตาโลตัสมาตลอด โดดเด่นด้วยเทคนิคการนำเสนอและติดต่อผู้ใช้

นับตั้งแต่วารสารไมโครคอมพิวเตอร์เริ่มเปิดคอลัมน์มุมโลตัส จนกลายเป็นมุมสเปรดชีตในปัจจุบัน เรานำเสนอเฉพาะซอฟต์แวร์ 1-2-3 ของบริษัท โลตัส ดีเวลอปเมนต์เพียงด้านเดียว ทั้ง ๆ ที่ในท้องตลาดมีซอฟต์แวร์สเปรดชีตที่น่าสนใจอีกหลายโปรแกรม เช่น โปรแกรมไมโครซอฟต์-เอ็กเซล (Excel) ของบริษัทไมโครซอฟต์ และโปรแกรม Quattro Pro ของบริษัท บอร์แลนด์ อินเตอร์เนชันแนล โปรแกรมทั้งสองจัดเป็นซอฟต์แวร์ชั้นนำใช้งานได้ดีมาก ซึ่งมุมสเปรดชีตได้พยายามจะนำมาเสนอผู้อ่านที่ติดตามคอลัมน์นี้เรื่อยมา นับเป็นโอกาสเหมาะที่ Quattro Pro ได้ออกเวอร์ชันล่าสุด 3.0 สู่ท้องตลาดเมื่อเร็ว ๆ นี้ มุมสเปรดชีตจึงขอแนะนำซอฟต์แวร์ตัวใหม่นี้เสียเลย

บริษัท บอร์แลนด์ อินเตอร์เนชันแนลเริ่มผลิต Quattro Pro ออกมาในระยะแรกเป็นลักษณะของพูลดาวน์เมนูที่ใช้งานได้ง่าย และเพิ่มเติมด้านการพิมพ์สเปรดชีตให้สวยงามกว่าโลตัส 1-2-3 ในเวอร์ชัน 2.0 ที่ตามมาภายหลังได้เพิ่มขีดความสามารถด้านกราฟิกสูงขึ้น ทั้งด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล Quattro Pro 3.0 ที่เป็นเวอร์ชันล่าสุดได้เปลี่ยนรูปแบบการติดต่อกับผู้ใช้เป็นกราฟิกแบบใหม่ที่ดูสวยงามและเด่นมากในด้านการนำเสนอข้อมูล ผู้ใช้จะได้เอาต์พุตที่ดีกว่าเดิม และที่สำคัญซอฟต์แวร์นี้ไม่จำเป็นต้องใช้กับฮาร์ดแวร์ระดับสูงของเครื่องรุ่นเอทีขึ้นไปเหมือนโปรแกรมเอ็กเซลของบริษัท ไมโครซอฟต์ หรือโปรแกรม 1-2-3 รีลีส 3.1 ของบริษัท โลตัส ดีเวลอปเมนต์

ลักษณะซอฟต์แวร์รวม

Quattro Pro จัดเป็นซอฟต์แวร์รวมที่ทำงานได้หลายอย่างพร้อมกันเหมือนกับโลตัส 1-2-3 คือนอกจากจะใช้ทำงานด้านสเปรดชีตวิเคราะห์คำนวณข้อมูลแล้ว ยังใช้งานด้านจัดการฐานข้อมูลเพื่อการเรียงลำดับ เรียกค้นข้อมูล และการวาดภาพกราฟิกเชิงธุรกิจได้อีกด้วย

เนื่องจากซอฟต์แวร์โลตัส 1-2-3 เป็นโปรแกรมด้านสเปรดชีตที่มีผู้ใช้มากที่สุดและยอดขายสูงสุด ซอฟต์แวร์ประเภทสเปรดชีตตัวอื่น ๆ ที่จะมาแข่งขันกับโลตัส 1-2-3 จึงต้องมีลักษณะคุณสมบัติที่ดีเด่นกว่าโลตัส 1-2-3 และมีส่วนอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้เดิมของ 1-2-3 สามารถสลับเปลี่ยนไปใช้ซอฟต์แวร์นั้นได้ง่าย โดยไม่ต้องเสียเวลาเรียนรู้ใหม่ หรือใช้เวลาเรียนรู้สั้นมาก Quattro Pro 3.0 เป็นซอฟต์แวร์สเปรดชีตที่จัดอันดับว่าสามารถเป็นคู่แข่งของ 1-2-3 เพราะทำงาน

ได้เหมือนหรืออาจจะดีกว่า 1-2-3 เป็นบางอย่าง ผู้ใช้สามารถเลือกว่าจะเรียกใช้ชุดคำสั่งเหมือนกับโลตัส 1-2-3 หรือชุดคำสั่งของ Quattro Pro เอง

โลตัส 1-2-3 ได้พัฒนาออกมาหลายเวอร์ชัน โดยเวอร์ชันใหม่ที่ผลิตนั้นจะขึ้นกับระบบฮาร์ดแวร์ กล่าวคือ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ระดับเอกซ์ทีรุ่นเก่าจะใช้งานกับ 1-2-3 รีลีส 2.01 แล้วปรับปรุงเป็นรีลีส 2.2 และ 2.3 ล่าสุดเมื่อเร็ว ๆ นี้ นอกจากโลตัส 1-2-3 รีลีสที่ออกใหม่ 3.0 และปรับปรุงเป็นระบบวินโดว์ 3.1 จะเป็นซอฟต์แวร์ที่ใหญ่โตขึ้นจึงต้องใช้งานบนเครื่องตั้งแต่ระดับเอทีหรือไมโครโปรเซสเซอร์ตั้งแต่เบอร์ 80286 ขึ้นไป เพราะความหลากหลายเวอร์ชันนี้เองทำให้เรายากที่จะเปรียบเทียบ Quattro Pro 3.0 กับโลตัส 1-2-3 ได้อย่างเต็มที่ ถึงอย่างไรก็ตาม เราอาจสรุปได้ว่า Quattro Pro 3.0 จะใช้งานได้ในเครื่องหลายระดับทั้งรุ่นเอกซ์ที เอที และพีเอส/ทู โดยขีดความสามารถจะขยายได้ถึงรีลีส 3 ของ 1-2-3 ทีเดียว

Quattro Pro 3.0 จะทำงานภายใต้ดอสตั้งแต่เวอร์ชัน 2.0 เป็นต้นไป โดยระบบคอมพิวเตอร์ต้องมีหน่วยความจำหลักอย่างต่ำ 512 กิโลไบต์ และใช้พื้นที่ดิสค์อย่างน้อยที่สุด 3 เมกะไบต์ แต่ในคู่มือการใช้ของ Quattro Pro แนะนำว่าควรมีหน่วยความจำหลัก 640 กิโลไบต์ และพื้นที่ฮาร์ดดิสค์ 4 เมกะไบต์

จุดเด่นของ Quattro Pro

ซอฟต์แวร์ Quattro Pro 3.0 ได้พัฒนาและปรับปรุงเพิ่มเติมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานได้กว้างกว่าโลตัส 1-2-3 ซึ่งพอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การสั่งให้พิมพ์รูปกราฟและการโอนย้ายไฟล์ ถ้าเป็นโลตัส 1-2-3 เราต้องออกจาก 1-2-3 เข้าสู่รายการเมนูของ Access System เพื่อเรียกคำสั่ง PrintGraph และ Translate แต่ใน Quattro Pro 3.0 เราสามารถเรียกพิมพ์กราฟและโอนย้ายไฟล์จากในสเปรดชีตได้เลย

2. การทำงานในโหมด WYSIWYG (What You See Is What You Get) ของโลตัส 1-2-3 รีลีสเดิมจำเป็นต้องอาศัยโปรแกรม Add-In เช่น Allways หรือ Impress ช่วยสนับสนุน แต่ใน Quattro Pro 3.0 โหมด WYSIWYG จะอยู่ภายในรายการเมนูให้เรียกใช้ได้ทันที ไม่ต้องเสียเวลาเรียนรู้โปรแกรม Add-In อีก

3. Quattro Pro จะแสดงภาพกราฟิกได้ดีขึ้น โดยมีแบบกราฟเบื้องต้นให้เลือก 14 แบบ เราสามารถดึงกราฟจากภายนอกเข้ามาในสเปรดชีตโดยตรง และเชื่อมโยงภาพกับข้อมูลที่อยู่ในสเปรดชีตอื่น คือถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลจะส่งผลโยงไปยังกราฟที่มีการเชื่อมต่อกัน นอกจากนี้คุณภาพของภาพที่ปรากฏบนจอและงานพิมพ์กราฟก็ดีกว่าโลตัส 1-2-3

4. Quattro Pro เราสามารถเพิ่มเติมข้อความ เส้นตรง ลูกศร และภาพรูปร่างอื่น ๆ เสริมให้กับกราฟที่สร้างใน Quattro Pro ได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องนำซอฟต์แวร์ด้านกราฟิกเช่น Harvard Graphics ช่วยแต่งรูปกราฟ

5. Quattro Pro ได้เพิ่มเติมงานพิมพ์ให้ดียิ่งขึ้น โดยเพิ่มฟอนต์หรือรูปแบบตัวอักษรชนิดความละเอียดสูงของบิตสตรีมฟอนต์เข้ามาหลายแบบ และสนับสนุนให้ใช้คาร์ทริดจ์ฟอนต์ของเครื่องพิมพ์เลเซอร์ เราสามารถตรวจงานพิมพ์ที่หน้าจอก่อนได้ด้วยการขยายภาพจุดที่เราสนใจให้ใหญ่ สามารถสั่งพิมพ์ภาพหรือสเปรดชีตตามแนวนอนของกระดาษพิมพ์ได้ด้วย

6. เราสามารถขีดเส้นได้หรือแรเงากลุ่มเซลในสเปรดชีตของ Quattro Pro ที่ต้องการเน้นให้ชัดเจนขึ้น ตลอดจนการเลือกรูปแบบตัวอักษรหลาย ๆ แบบกับเซลหรือกลุ่มเซล

7. เราสามารถปรับความสูงของแถวในสเปรดชีตให้เป็นไปตามความสูงของรูปแบบตัวอักษรอย่างอัตโนมัติหรือเลือกกำหนดความสูงของแถวได้เอง

8. ใน Quattro Pro 3.0 มีคำสั่งสำหรับแสดงรูปกราฟหลาย ๆ รูปเรียงติดต่อกันเป็นชุดเรียกว่า Slideshow โดยสามารถกำหนดระยะเวลาที่แสดง วิธีการเลื่อนรูปกราฟเข้ามาแสดง และวิธีการเลื่อนหายไปจากจอได้หลายแบบ

9. เราสามารถเปิดช่องหน้าต่างหรือวินโดว์เพื่อแสดงสเปรดชีตจากไดเรคทอรีต่าง ๆ ได้ถึง 32 ช่อง ซึ่งเราจะจัดการขนาดและตำแหน่งของช่องหน้าต่างได้อย่างสะดวก

10. เราสามารถเชื่อมโยงสเปรดชีตให้ทำงานร่วมกันได้ถึง 63 สเปรดชีต ทำให้เราสร้างสเปรดชีตซับซ้อน แก้ไขข้อมูลในหลายสเปรดชีตได้พร้อม ๆ กัน และทำการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างสเปรดชีตได้ง่าย ไฟล์ที่มีการเชื่อมโยงถึงกันอาจกำลังโหลดอยู่ในหน่วยความจำหรือดิสค์ก็ได้

11. การคำนวณใหม่ใน Quattro Pro จะกระทำเฉพาะสูตรคำนวณที่มีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข แตกต่างกับโลตัส

1-2-3 บางรีลีสที่มีการคำนวณใหม่ทุกสูตรคำนวณบนสเปรดชีต และการคำนวณใหม่นี้จะเป็นแบบหลังฉากที่เราไม่ต้องรอให้งานคำนวณเสร็จก่อนทำงานอื่น

12. Quattro Pro จะมีปุ่ม Undo ให้เราเรียกงานเดิมกลับคืนหลังจากที่เราทำงานผิดพลาดในลักษณะเดียวกับที่พบในโลตัส 1-2-3 รีลีสใหม่ ๆ งานเช่นนี้จะมีประโยชน์มากต่อการวิเคราะห์ "What if" (อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อ) ที่เราต้องการทราบผลลัพธ์เพียงเล็กน้อยก่อนการตัดสินใจจริง

13. Quattro Pro 3.0 สนับสนุนการใช้เมาส์ได้เต็มที่ เช่น คำสั่งการเลือกไฟล์และไดเรคทอรี กลุ่มเซล และการเลื่อนช่องหน้าต่าง เป็นต้น

14. ขณะใช้งานเปิดช่องหน้าต่างสเปรดชีตใน Quattro Pro 3.0 การเซฟเพื่อออกจากโปรแกรมจะมีการเซฟสถานภาพไฟล์และตำแหน่งของช่องวินโดว์ หรือเรียกว่า Workspace ไว้ เมื่อเรียกกลับคืนมา Quattro Pro จะเปิดช่องหน้าต่างที่ตำแหน่งเดิมและโหลดไฟล์ที่ปรากฏของช่องหน้าต่างนั้น ๆ ทันที

15. เราสามารถจัดการไฟล์ในดิสก์จาก Quattro Pro ได้โดยตรง ไม่ต้องเสียเวลาออกไปสู่ดอสเพื่อเรียกใช้คำสั่งดอส ส่วนจัดการไฟล์ของ Quattro Pro 3.0 ประกอบด้วยคำสั่งเปิด คัดลอก เคลื่อนย้าย ตั้งชื่อใหม่ ลบไฟล์ การสร้างไดเรคทอรี การแสดงโครงสร้างต้นไม้ของไดเรคทอรีต่าง ๆ

16. Quattro Pro 3.0 สามารถเรียกค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลภายนอกที่สร้างจากโปรแกรมพาราด็อกซ์ ผลิตภัณฑ์ของบริษัท บอร์แลนด์เองได้โดยตรง เราไม่ต้องเปลี่ยนฐานข้อมูลในสเปรดชีต นอกจากนี้ Quattro Pro 3.0 สามารถอ่าน บันทึก และเรียกค้นฐานข้อมูลจากดีเบสได้อีกด้วย

17. การป้อนข้อมูลวันที่ใน Quattro Pro สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพราะไม่ต้องใช้ฟังก์ชัน @ และเปลี่ยนฟอร์แมตเซลเป็นแบบวันที่เหมือนโลตัส 1-2-3 ใน Quattro Pro เราเพียงกดปุ่ม Ctrl-D แล้วป้อนข้อมูลวันที่ตามฟอร์แมตที่นิยมใช้ได้ทันที

18. Quattro Pro จะมีผังแสดงสถานภาพเซลของสเปรดชีตด้วยสัญลักษณ์หรือรหัสของชนิดข้อมูล สูตรที่เชื่อมโยงและเซลวงรอบ นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์กำกับคำอธิบายเซลที่ไม่ใช่เซลข้อความหลบซ่อน

19. เราสามารถปรับแต่ง เลือกสีของเมนูและเซลต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ

20. Quattro Pro 3.0 จะมีชุดคำสั่งของการโปรแกรมเชิงเส้น (Linear Programmer) เพื่อให้เราเลือกค่าคำตอบของโมเดลที่เหมาะสมและดีที่สุดของเงื่อนไขที่กำหนดให้ชุดหนึ่ง นอกจากนี้เรายังทำการคำนวณสูตรแบบย้อนกลับจากคำตอบไปสู่การเปลี่ยนแปลงค่าตัวแปรที่บรรจุในสูตรนั้นได้

21. Quattro Pro 3.0 สามารถใช้หน่วยความจำเพิ่มขยาย (Expanded memory) เก็บเวอร์กชีต ป้องกันไม่ให้เวอร์กชีตที่ใหญ่เกินไปกินเนื้อที่ในหน่วยความจำหลักจนทำงานอื่นไม่ได้ สูตรและเลเบลที่ซ้ำกันก็จะแทนในเซลเพียงชุดเดียวเพื่อช่วยให้ประหยัดพื้นที่ยิ่งขึ้น

22. ใน Quattro Pro จะมียูทิลิตี้เรียกทรานสคริปต์สำหรับบันทึกประวัติการใช้งาน Quattro Pro ทุกขั้นตอน เราสามารถเรียกไฟล์เก็บบันทึกนี้มาดูขั้นตอนการเรียกใช้งานเพียงบางส่วนหรือทั้งหมด การคัดลอกไปยังสเปรดชีตเพื่อสร้างเป็นโปรแกรมแมคโครในโลตัส 1-2-3 รีลีสใหม่ ๆ เช่น 2.2 จะมีคำสั่ง LEARN ให้เก็บบันทึกแบบนี้เหมือนกัน

23. Quattro Pro 3.0 ได้เพิ่มคำสั่งของแมคโครเพื่อเรียกใช้งานได้กว้างขวางยิ่งขึ้น มีเครื่องมือเพื่อช่วยตรวจสอบการทำงานของโปรแกรมแมคโครทีละขั้น ๆ สามารถกำหนดจุดแตกหรือหลุดจากโปรแกรมแมคโครทั้งแบบปกติและแบบมีเงื่อนไขประกอบ นอกจากนี้เราสามารถเก็บชุดของโปรแกรมแมคโครในไฟล์สเปรดชีตเป็นแมคโครไลบรารี ทำให้เรียกใช้โดยสเปรดชีตอื่น ๆ ได้

24. ในการป้อนข้อมูลเข้าเซล เราสามารถบังคับให้เซลรับข้อมูลเฉพาะตัวอักษรหรือข้อมูลวันที่เท่านั้น

25. เราสามารถซ่อนแถบพรมแดนแถวและคอลัมน์ไม่ให้แสดงบนจอภาพ

26. Quattro Pro 3.0 จะมีคำสั่งเฉพาะเพื่อทำงาน Goal Seeking ซึ่งเป็นชิ้นงาน What if ที่ซับซ้อนมากขึ้น จึงแตกต่างจากโลตัส 1-2-3 ที่จะอยู่ในรูปของโปรแกรม Add-In เสริมอีกทีหนึ่ง

27. รายการเมนูที่ใช้ใน Quattro Pro 3.0 เราสามารถยึดตามที่มีอยู่ในโปรแกรมหรือแก้ไขรายการเมนูเองตามความสะดวก

28. Quattro Pro 3.0 จะมีรูปสัญลักษณ์เรียกว่าคลิปอาร์ตที่อาจเป็นรูปเครื่องบิน รถ นาฬิกา ปากกา หนังสือ หรือแม้แต่แผนที่ประเทศต่าง ๆ เราเพียงนำรูปเหล่านั้นรวมกับรูปกราฟิก

29. Quattro Pro 3.0 จะใช้ VROOMM (Virtual Runtime Object Oriented Memory Manager) เพื่อการใช้หน่วยความจำในการโหลดสเปรดชีตขนาดใหญ่มาทำงาน ถ้าหากมีหน่วยความจำเพิ่มขยาย (EMS) ก็ยิ่งจะทำให้เราเรียกสเปรดชีตขนาดใหญ่มากยิ่งขึ้นได้ VROOMM จะโหลดโปรแกรมขนาดเล็ก ๆ เก็บไว้ในหน่วยความจำเฉพาะเมื่อต้องการใช้งานเท่านั้น จึงทำให้เหลือพื้นที่หน่วยความจำมากกว่าปกติ

30. Quattro Pro 3.0 อ่านและบันทึกไฟล์ของโลตัส 1-2-3 รีลีส 1A, 2.01 และ 2.2 ขณะเดียวกันจะรันโปรแกรมแมคโครของ 1-2-3 ได้

31. Quattro Pro 3.0 สนับสนุนการติดตั้งเป็นเครือข่าย และใช้กับวินโดว์ 3.0 ได้ทันที

32. ภายใน Quattro Pro จะมียูทิลิตี้เพื่อการลดขนาดไฟล์ชื่อ SQZ! เรียบร้อยแล้ว ทำให้ใช้งานได้สะดวก แต่ในโลตัส 1-2-3 เราต้องต่อพ่วงโปรแกรมประเภท Add-In ชื่อ SQZ! plus หรือ Worksheet Utilities

เมนู Quattro Pro

ในการติดตั้ง Quattro Pro 3.0 ผู้ใช้งานสามารถเลือกติดตั้งระบบให้เรียกใช้เมนูหลักตามรูปแบบโลตัส 1-2-3 หรือพูลดาวน์เมนูของ Quattro Pro เอง ในที่นี้ผู้เขียนจะนำเสนอรายการเมนูของ Quattro Pro เพราะบริษัทบอร์แลนด์เสนอแนะให้เลือกติดตั้งแบบนี้จะดีกว่า

รายการเมนูหลักของ Quattro Pro 3.0 ประกอบด้วย

File	ชุดคำสั่งจัดการไฟล์
Edit	ชุดคำสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลในสเปรดชีต
Style	ชุดคำสั่งเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสเปรดชีต
Graph	ชุดคำสั่งสร้างและจัดแต่งกราฟ
Print	ชุดคำสั่งเพื่อการพิมพ์สเปรดชีตและกราฟ
Database	ชุดคำสั่งจัดการฐานข้อมูล
Tools	ชุดคำสั่งเพื่อใช้สเปรดชีตระดับสูง
Options	ชุดคำสั่งปรับเปลี่ยนระบบและการกำหนดค่าดีฟอลต์
Window	ชุดคำสั่งจัดการช่องหน้าต่าง

รายละเอียดของคำสั่งต่าง ๆ จะได้อธิบายต่อไป

การเข้ากันได้ของไฟล์

ไฟล์ต่าง ๆ ที่สร้างในโลตัส 1-2-3 ตั้งแต่รีลีสแรกจนถึงรีลีส 2.2 สามารถนำมาใช้ใน Quattro Pro 3.0 ได้ การเรียกไฟล์อื่น ๆ ด้วยการระบุที่นามสกุลโปรแกรม Quattro Pro จะทำการแปลงไฟล์ให้อัตโนมัติ ขณะเดียวกันการเซฟไฟล์ไปสู่ไฟล์อื่น ๆ เราก็ต้องระบุนามสกุลไฟล์ลงไปด้วย โปรแกรมจึงจะแปลงไฟล์ให้

ตารางที่ 1 เป็นนามสกุลไฟล์สเปรดชีตที่สามารถบ่งบอกว่าเป็นไฟล์สเปรดชีตใด ซึ่งซอฟต์แวร์ Quattro Pro จะรู้แหล่งที่มา

นามสกุลไฟล์	รูปแบบไฟล์
.WKS	โลตัส 1-2-3 รีลีส 1A
.WK1	โลตัส 1-2-3 รีลีส 2.01 ถึง 2.2
.WK$	โลตัส 1-2-3 รีลีส 1A แบบอัดแน่น
.WK!	โลตัส 1-2-3 รีลีส 2.01 แบบอัดแน่น
.WKQ	Quattro Pro เวอร์ชันเก่าดั้งเดิม
.WQ1	Quattro Pro เวอร์ชัน 2.0 และ 3.0
.WKZ	Quattro Pro เวอร์ชันต้น ๆ แบบอัดแน่น
.WQ!	Quattro Pro แบบอัดแน่น

ตารางที่ 1 นามสกุลไฟล์ในสเปรดชีตบ่งบอกแหล่งที่มาของไฟล์

ชุดคำสั่ง File

คำสั่ง /File จะเรียกชุดคำสั่ง File ปรากฏที่รายการเมนู ช่วยให้เราเรียกไฟล์และช่องหน้าต่าง เปิด/ปิดไฟล์เซฟไฟล์ ติดต่อกับดอส ช่องหน้าต่างจัดการไฟล์และออกจาก Quattro Pro คำสั่งนี้จะคล้ายกับคำสั่ง /File ของโลตัส 1-2-3 แต่แตกต่างกันตรงที่ว่าใน Quattro Pro เราไม่มีคำสั่งย่อย Import, Xtract และ Combine เนื่องจากคำสั่งย่อยเหล่านั้นจะอยู่ในชุดคำสั่ง Tools แทน นอกจากนี้ใน Quattro Pro จะไม่มีคำสั่ง /File Erase และ /File List เพื่อลบไฟล์และขอดูรายการไฟล์ เพราะเราใช้วิธีเปิดช่องหน้าต่างไฟล์ทำงานพวกนี้ได้ทั้งหมด

ชุดคำสั่ง File จะประกอบด้วยคำสั่งหลัก ๆ ดังนี้

-New	การเปิดไฟล์สเปรดชีตใหม่ที่ว่างเปล่าบนช่องหน้าต่างปัจจุบัน
-Open	การเปิดช่องหน้าต่างสเปรดชีต และโหลดไฟล์ที่มีอยู่แล้วลงช่องหน้าต่างนั้น
-Retrieve	การเรียกไฟล์สเปรดชีตที่เก็บไว้มาแทนที่สเปรดชีตปัจจุบัน
-Save	การเซฟสเปรดชีตปัจจุบันลงไฟล์
-Save As	การเซฟสเปรดชีตลงไฟล์ที่เราสามารถกำหนดชื่ออื่นได้
-Save All	การเซฟสเปรดชีตทุกตัวที่เปิดในช่องหน้าต่างหรือหน่วยความจำ
-Close	การปิดไฟล์สเปรดชีตที่ปรากฏในช่องหน้าต่างปัจจุบัน
-Close All	การปิดไฟล์สเปรดชีตที่เปิดตามช่องหน้าต่างทั้งหมด
-Workspace	การเซฟตำแหน่งและขนาดช่องหน้าต่าง รวมถึงไฟล์ที่เปิดในช่องหน้าต่าง เพื่อสะดวกต่อการใช้งานภายหลัง เพราะเราสามารถโหลดกลับไปสู่ตำแหน่งเดิมทันที
-Utilities	การเรียกติดต่อดอส การเปิดช่องหน้าต่างจัดการไฟล์ และการตั้งระบบเลือกวิธีการอัดแน่นของไฟล์
-Exit	การเลิกออกจาก Quattro Pro 3.0

ชุดคำสั่ง Edit

คำสั่ง /Edit จะใช้เรียกรายการเมนูของคำสั่ง Edit เพื่อทำการปรับแปลงข้อมูลในสเปรดชีต ซึ่งส่วนใหญ่จะมีผลต่อเซลและกลุ่มเซลที่กำหนดในสเปรดชีต ชุดคำสั่ง Edit จะประกอบด้วยคำสั่งหลักดังนี้

- Copy	การคัดลอกเซลหรือกลุ่มเซลเหมือนคำสั่ง /Copy ของ 1-2-3
- Move	การย้ายเซลหรือกลุ่มเซลเหมือนคำสั่ง /Move ของ 1-2-3
- Erase Block	การลบกลุ่มเซลเหมือนคำสั่ง /Range Erase
- Undo	การเรียกงานเดิมกลับคืนเมื่อพบว่าการย้าย คัดลอก ลบกลุ่มเซลหรือลบเวอร์กชีตเกิดข้อผิดพลาด
- Insert	การเพิ่มเติมแถวหรือคอลัมน์เหมือนคำสั่ง /Worksheet Insert ของ 1-2-3
- Delete	การลบแถวหรือคอลัมน์เหมือนคำสั่ง /Worksheet Delete ของ 1-2-3
- Name	การตั้งชื่อ เปลี่ยนชื่อ และลบชื่อของกลุ่มเซลเหมือนคำสั่ง /Range Name ของ 1-2-3
- Fill	การป้อนค่าตัวเลขที่เรียงติดต่อกันในกลุ่มเซลเหมือนคำสั่ง /Date Fill ของ 1-2-3
- Values	การแปลงสูตรต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มเซลเป็นค่าทั้งหมดเหมือนคำสั่ง /Range ของ 1-2-3
- Transpose	การสลับการจัดตำแหน่งของกลุ่มเซลระหว่างแถวและคอลัมน์เหมือนคำสั่ง /Range ของ 1-2-3
- Search & Replace	การเรียกค้นและแทนที่ค่าตัวเลขหรือตัวอักษร

ชุดคำสั่ง Style

คำสั่ง /Style จะเรียกรายการเมนูของกลุ่มคำสั่ง Style ขึ้นมาเพื่อใช้เปลี่ยนแปลงรูปแบบของสเปรดชีตซึ่งประกอบด้วย

- Alignment	การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งข้อมูลให้ชิดซ้าย ชิดขวา จัดกลาง หรือทั่วไป (ข้อความชิดซ้าย ตัวเลขชิดขวา) เหมือนคำสั่ง /Range Labels ของ 1-2-3 แต่ใน Quattro Pro จะรวมข้อมูลตัวเลขและวันที่ด้วย
- Numeric - Format	การแสดงตัวเลขและวันที่ในฟอร์แมตที่แตกต่างกัน รวมถึงการซ่อนข้อมูลด้วย ใช้เหมือนคำสั่ง /Range Format ของ 1-2-3
- Protection	การป้องกันและปลดการป้องกันการแก้ไขกลุ่มข้อมูลเหมือนคำสั่ง /Range Protection ของ 1-2-3
- Column - Width	การเปลี่ยนแปลงความกว้างของคอลัมน์ ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Column ของ 1-2-3
- Reset Width	การเปลี่ยนความกว้างของคอลัมน์เป็นค่าดีฟอลต์ ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Column ของ 1-2-3
- Hide Column	การซ่อนคอลัมน์และเรียกคอลัมน์ที่ซ่อนไว้กลับคืน ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Column ของ 1-2-3
- Block Size	การปรับเปลี่ยนขนาดความกว้างของคอลัมน์และความสูงของแถวในกลุ่มเซล
- Line Drawing	การขีดเส้นใต้ในกลุ่มเซลของสเปรดชีต
- Shading	การระบายพื้นที่ของกลุ่มเซล
- Font	การเลือกรูปแบบตัวอักษรของกลุ่มเซล
- Insert Break	การแทรกแบ่งขึ้นหน้าใหม่เหมือนคำสั่ง /Worksheet Page ของ 1-2-3

ชุดคำสั่ง Graph

คำสั่ง /Graph จะเป็นการเรียกชุดคำสั่งของ Graph ปรากฏที่จอ ชุดคำสั่งนี้จะใช้ในการสร้าง ปรับแต่ง และการเซฟกราฟจากข้อมูลในสเปรดชีต เราสามารถเลือกรูปแบบของกราฟได้หลายชนิด เช่น ภาพสามมิติ กราฟเส้นตรง กราฟแท่ง และกราฟวงกลม ชุดคำสั่งหลักของ Graph จะประกอบด้วย

-Graph Type	การเลือกชนิดของกราฟใน Quattro Pro มีให้เลือกมากกว่าโลตัส 1-2-3 โดยรวมถึงกราฟสูงต่ำ กราฟข้อความเป็นต้น
-Series	การเลือกชุดข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Graph X และ /Graph A-F ของโลตัส 1-2-3
-Text	การเลือกกำหนดข้อความกำกับกราฟเหมือนคำสั่ง /Graph Option Titles ของ 1-2-3 แต่ทำงานได้มากกว่า คือสามารถเปลี่ยนขนาดรูปแบบตัวอักษรและสีของข้อความได้
-Customize Series	การจัดแต่งกราฟ การเลือกสี แถบการระบาย ตำแหน่งของ legend ฯลฯ ใช้เหมือนคำสั่ง /Graph Options ของ 1-2-3
-X-Axis	การปรับแต่งสเกลและแสดงแกน X ใช้เหมือนคำสั่ง /Graph Option Scale X-Scale ของ 1-2-3
-Y-Axis	การปรับแต่งสเกลและแสดงแกน Y ใช้เหมือนคำสั่ง /Graph Option Scale Y-Scale ของ 1-2-3
-Overall	การปรับแต่งกราฟ แสดงภาพสามมิติ การวาดร่างแห การเปลี่ยนสีที่ใช้แสดงกราฟ
-Insert	การแทรกกราฟที่กำหนดชื่อแล้ว หรือกราฟปัจจุบันลงสู่สเปรดชีต
-Hide	การถอนกราฟที่แทรกเข้ามาออกไป
-Name	การใช้งานชื่อของกราฟ ใช้เหมือนคำสั่ง /Graph Name ของ 1-2-3 จะเพิ่มเติมการสร้างสไลด์โชว์จากภาพที่กำหนดชื่อไว้แล้ว
-View	การแสดงกราฟปัจจุบัน
-Fast Graph	การสร้างกราฟอย่างอัตโนมัติจากกลุ่มข้อมูลที่ได้เลือกไว้
-Annotate	การเสริมแต่งกราฟด้วยการเพิ่มข้อความ เส้นตรง ลูกศร รูปเหลี่ยมต่าง ๆ

ชุดคำสั่ง Print

คำสั่ง /Print จะใช้เพื่อเรียกชุดคำสั่ง Print ขึ้นมาปรากฏบนจอให้เลือกใช้ เราจะใช้คำสั่งชุดนี้ช่วยในการพิมพ์สเปรดชีตและภาพกราฟิก ประกอบด้วยคำสั่งย่อยดังนี้

-Block	การกำหนดพื้นที่สเปรดชีตที่ต้องการพิมพ์ ใช้เหมือนคำสั่ง /Print Printer Range ของ 1-2-3
-Headings	การกำหนดข้อความเป็นส่วนจำหัวของการพิมพ์ เหมือนคำสั่ง /Print Printer Options Border ของ 1-2-3
-Destination	การกำหนดให้พิมพ์สเปรดชีตที่เครื่องพิมพ์หรือไฟล์ในดิสค์ ใช้กำหนดการพิมพ์ความละเอียดสูง และการตรวจงานพิมพ์สเปรดชีตบนจอภาพ
-Layout	การกำหนดรูปแบบการพิมพ์ของเส้นขอบปลาย ความยาวหน้า และการกำหนดค่าดีฟอลต์ของการพิมพ์ ใช้เหมือนคำสั่ง /Print Printer Options ของ 1-2-3
-Format	การสั่งงานพิมพ์สิ่งที่บรรจุในกลุ่มเซลแบบที่แสดงหรือพิมพ์สูตรเหมือนคำสั่ง /Print Printer Options Other As-Displayed และ Cell-Formulas ของ 1-2-3
-Copies	การกำหนดจำนวนก๊อบปี้และงานพิมพ์สเปรดชีตหรือกราฟ
-Adjust Printer	การปรับตั้งเครื่องพิมพ์เหมือนการใช้คำสั่ง /Print Printer Line, Page และ Align ของ 1-2-3
-Spreadsheet Print	การสั่งพิมพ์เหมือนการใช้คำสั่ง /Print Go
-Print to Fit	การลดขนาดของสเปรดชีตให้สามารถพิมพ์ภายในหนึ่งหน้ากระดาษอย่างอัตโนมัติ
-Graph Print	การกำหนดปลายทาง เส้นขอบ แนวการพิมพ์กราฟจากคำสั่ง Print โดยไม่ต้องเรียกโปรแกรมยูทิลิตี้เหมือน 1-2-3
-Quit	การจบจากชุดคำสั่งพิมพ์

ชุดคำสั่ง Database

คำสั่ง /Database ใช้เรียกชุดคำสั่งจัดการฐานข้อมูลที่มีการจัดเก็บบนสเปรดชีตในลักษณะของแถวและคอลัมน์ ซึ่งจะประกอบด้วยคำสั่งต่าง ๆ ดังนี้

-Sort	การเรียงลำดับข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Sort ของ 1-2-3 เราสามารถกำหนดคีย์ของการเรียงได้ถึง 5 คีย์ และสามารถเปลี่ยนกฎของการเรียงได้ง่าย
-Query	การเรียกค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Query ของ 1-2-3 เราสามารถเพิ่มหรือลดจากสเปรดชีตอื่น
-Restrict Input	การกำหนดพื้นที่บริเวณข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Range Input ของ 1-2-3
-Data Entry	การจำกัดชนิดของข้อมูลที่จะป้อนเข้าสู่เซลของสเปรดชีต
-Paradox Access	การยินยอมให้รับ Quattro Pro จากใน Paradox 3.0 และการโหลดไฟล์พาราด็อกซ์มาไว้ในสเปรดชีต

ชุดคำสั่ง Tools

คำสั่ง /Tools จะเรียกชุดคำสั่ง Tools ให้ปรากฏที่หน้าจอ ซึ่งจะประกอบด้วยคำสั่งเพื่อการใช้งานสเปรดชีตระดับสูงต่าง ๆ ดังนี้

- Macro การใช้งานโปรแกรมแมคโครเพื่อการสร้างใหม่ ลบ และทำงานตามโปรแกรม การกำหนดไลบรารีของแมคโคร
- Reformat การปรับข้อความที่ยาวมาก ๆ ให้อยู่ในกรอบที่ต้องการ เหมือนการใช้คำสั่ง /Range Justify ของ 1-2-3
- Import การเรียกไฟล์ข้อความจากภายนอกเข้ามาในสเปรดชีต ใช้เหมือนคำสั่ง /File Import ของ 1-2-3
- Combine การรวมไฟล์สเปรดชีตเข้าด้วยกัน ใช้เหมือนคำสั่ง /File Combine ของ 1-2-3
- Xtract การดึงหรือคัดลอกข้อมูลจากสเปรดชีตลงสู่สเปรดชีตอีกไฟล์หนึ่ง ใช้เหมือนคำสั่ง /File Extract ของ 1-2-3
- Update Links การเชื่อมโยงสเปรดชีต
- Advanced Math การใช้งานด้านคำนวณทางเมตริกซ์ การวิเคราะห์ถดถอย (regression analysis) และการหาค่าเหมาะสมของการโปรแกรมเชิงเส้น ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Matrix และ /Data Regression ของ 1-2-3
- Parse การตัดข้อความยาว ๆ แยกเป็นเซลต่าง ๆ เพื่อแปลงไฟล์ข้อความเก็บไว้ในสเปรดชีต ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Parse ของ 1-2-3
- What-If การทำงานเพื่อวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงค่าตัวแปรต่อข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Table ของ 1-2-3
- Frequency การกระจายความถี่ของข้อมูล ใช้เหมือนคำสั่ง /Data Distribution ของ 1-2-3
- Solve For การคำนวณค่าในสูตรแบบย้อนกลับโดยเริ่มจากค่าคำตอบที่ต้องการย้อนไปสู่ตัวแปร

ชุดคำสั่ง Options

คำสั่ง /Options จะใช้เพื่อเรียกแสดงรายการเมนูของ Options ซึ่งประกอบด้วยคำสั่งให้เราเปลี่ยนแปลงค่าดีฟอลต์ของสเปรดชีตปัจจุบันและค่าดีฟอลต์ของระบบทั้งหมด หลายคำสั่งจะใช้งานเหมือน /Worksheet Global ของ 1-2-3 และการติดตั้งเพื่อกำหนดค่าดีฟอลต์ของ 1-2-3 ชุดคำสั่งของ Options ประกอบด้วย

- Hardware การเปลี่ยนแปลงระบบจอภาพ เมาส์และเครื่องพิมพ์ ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Global Default Printer ของ 1-2-3
- Colors การเปลี่ยนแปลงระบบสีและแอตทริบิวต์ของส่วนแสดงผลใน Quattro Pro
- International การกำหนดแสดงเงินตรา วันที่ เวลาของประเทศต่าง ๆ ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Global Default Other International ของ 1-2-3
- WYSIWYG Zoom % การกำหนดเปอร์เซ็นต์ของการขยายและลดขนาดส่วนแสดงผล
- Display Mode การเลือกโหมดแสดงผลของจอภาพ เช่น โหมด WYSIWYG, โหมด 132 คอลัมน์, โหมด 43 บรรทัด เป็นต้น
- Startup การกำหนดค่าดีฟอลต์เริ่มต้นของไดเรคทอรี นามสกุลไฟล์ และรายการเมนู
- Mouse Palette การกำหนดการทำงานของปุ่มกดเมาส์
- Graphics Quality การเลือกฟอนต์อย่างหยาบที่ทำงานได้เร็ว หรือฟอนต์อย่างละเอียดแต่ทำงานช้า
- Other การเลือกใช้ Undo การแสดงเวลา นาฬิกา การวาดภาพใหม่ การใช้หน่วยความจำเพิ่มขยาย และการเรียกไฟล์พาราด็อกซ์ในระบบเครือข่าย
- Update การเซฟเพื่อเก็บค่าที่ตั้งไว้ในเมนู Options นี้
- Values การแสดงค่าต่าง ๆ ที่ตั้งไว้เป็นค่าดีฟอลต์
- Formats การกำหนดค่าดีฟอลต์แบบกลุ่มทั้งหมด การฟอร์แมต การจัดตำแหน่งข้อความ การซ่อนค่าศูนย์ และการกำหนดความกว้างคอลัมน์ เหมือนการใช้คำสั่ง /Worksheet Global ของ Format, Label, Prefix, Zero, Column Width ของ 1-2-3
- Recalculation การกำหนดวิธีคำนวณใหม่ เหมือนคำสั่ง /Worksheet Global Recalculation ของ 1-2-3
- Protection การป้องกันหรือไม่ป้องกันการแก้ไขสเปรดชีต ใช้เหมือนคำสั่ง /Worksheet Global Protection ของ 1-2-3
- Quit การจบออกจากคำสั่ง Options

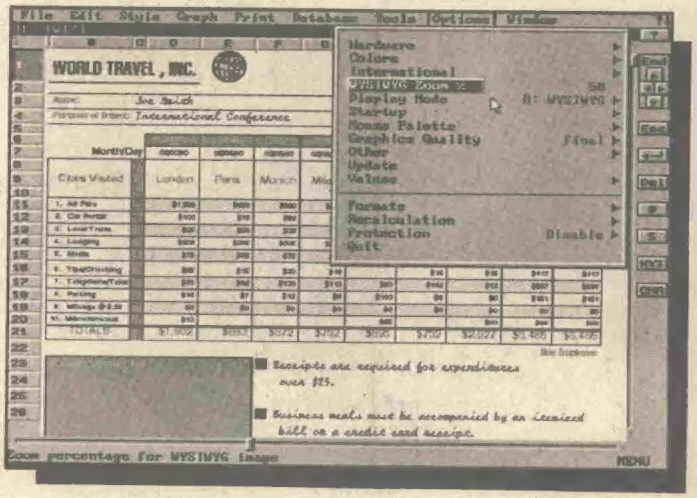

ชุดคำสั่ง Window

คำสั่ง /Window จะใช้เรียกชุดคำสั่ง Window ขึ้นมาปรากฏที่จอ ซึ่งชุดคำสั่งนี้จะใช้เพื่อเปิดช่องหน้าต่างและเปลี่ยนแปลงการแสดงผลที่ช่องหน้าต่าง คำสั่งชุดนี้ได้แก่

-Zoom	การขยายและลดขนาดช่องหน้าต่างที่แอคทีฟขณะนั้น
-Tile	การแสดงช่องหน้าต่างที่เปิดอยู่ทั้งหมดบนจอภาพพร้อมกัน
-Stack	การจัดให้ช่องหน้าต่างที่เปิดอยู่เรียงเป็นชั้นแบบสามมิติ
-Move/Size	การย้ายและเปลี่ยนขนาดช่องหน้าต่าง
-Options	การแยกช่องหน้าต่างแบบคำสั่ง /Worksheet Window ของ 1-2-3 และใช้งานไม่แสดงเส้น border การแสดงหรือไม่แสดงเส้นร่างแหในโหมด WYSIWYG และการล็อคแถวหรือคอลัมน์ ฯลฯ
-Pick	การแสดงรายการช่องหน้าต่างที่เปิดทั้งหมด ช่องหน้าต่างที่เลือกไว้จะเป็นหน้าต่างที่แอคทีฟ

ProView Power Pack

นอกจากโปรแกรมที่ได้กล่าวมาทั้งหมดแล้ว Quattro Pro 3.0 ยังมีซอฟต์แวร์อีกส่วนหนึ่งเรียกว่า ProView Power Pack เพื่อนำมาใช้เสริมด้านการนำเสนอของโปรแกรม ซอฟต์แวร์ส่วนนี้จะประกอบด้วยฟอนต์แบบบิตสตรีมและภาพสีราว 100 ภาพสำหรับเสริมแต่งกราฟิก

ซอฟต์แวร์เสริมนี้จะเน้นความง่ายของการใช้งาน คือทำเป็นแบบหรือเทมเพลตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ใช้เพียงเรียกรูปแบบที่มีอยู่แล้วมาแก้ไขอีกเล็กน้อย นอกจากนี้ยังมีระบบเสียงประกอบ (digitized sound effect) ด้วยการเลือกไฟล์ของเสียงมาใส่ในตารางของสไลด์โชว์ ทำให้การเลื่อนหรือแสดงภาพแต่ละภาพเกิดเสียงดังจากลำโพงของเครื่อง เช่น เสียงรัวกลอง เป็นต้น เหล่านี้คือการเพิ่มเติมความแปลกใหม่และความบันเทิงที่น่าสนใจอีกระดับหนึ่ง

สรุป

Quattro Pro 3.0 เป็นซอฟต์แวร์สเปรดชีตรุ่นใหม่ที่ได้พัฒนาและปรับปรุงให้ใช้งานได้ง่าย และกว้างขวางยิ่งขึ้น ลักษณะงานด้านการนำเสนอภาพกราฟิกได้เพิ่มเติมเข้ามาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นซอฟต์แวร์ด้านกราฟิกเชิงธุรกิจ ดังเช่นโปรแกรมฮาร์วาร์ดกราฟิกภายในตัวอย่างสมบูรณ์ นอกเหนือจากงานด้านการวิเคราะห์คำนวณและฐานข้อมูลที่ดีมากอยู่แล้ว

การแข่งขันด้านผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์เป็นไปอย่างดุเดือด ดังจะเห็นได้ง่ายจากการขยายเพิ่มคุณภาพเป็นเวอร์ชันใหม่ ๆ ออกสู่ท้องตลาดตลอดเวลา ซึ่งผู้ใช้งานอย่างเราจะได้รับประโยชน์จากการแข่งขันนี้อย่างแน่นอน เมื่อบริษัท บอร์แลนด์มีการปรับปรุง Quattro Pro ขึ้นมาจนถึงระดับนี้บริษัท โลตัส ดีเวลอปเมนต์ เจ้าของโลตัส 1-2-3 คงต้องขยายซอฟต์แวร์ของตนเองเพื่อออกมาต่อสู้กันต่อไป

ขณะนี้บริษัท โลตัส ดีเวลอปเมนต์ได้ออกโลตัส 1-2-3 เวอร์ชันใหม่มาแล้วคือ รีลีส 2.3 และ 3.1 plus ในเวลาใกล้เคียงกัน โดยทั้งสองรีลีสนี้จะเพิ่มขยายขึ้นจากรีลีส 2.2 และ 3.1 ที่มีอยู่เดิม มุมสเปรดชีตจะแนะนำโลตัส 1-2-3 รีลีส 2.3 ในฉบับต่อไป ในรีลีสใหม่นี้ได้เพิ่มเติมลักษณะเด่น ๆ ที่พบใน Quattro Pro 3.0 ด้วยหลายอย่าง เช่น การนำเสนอกราฟิก และการแสดงสเปรดชีตในโหมด WYSIWYG เป็นต้น พบกันในฉบับหน้านะครับ